

Diversi Tractatvs

Coloniae Agrippinae, 1629

Dispytatio XX. An omnes operationes obsessorum, quæ alias ex obiecto peccata essent, imputentur obsessis ad culpam: v. g. blasphemiam, conuitia, detractioes, calumniae, secretorum reuelatio, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61359)

nescierunt, aut non didicerunt: v. g. si loquantur lingua Hebraica dæmoniaci rustici. Secundum est, si voce consuetata loquantur; sed de rebus altissimis, quæ captum dæmoniacorum certum est excedere. Tertium est, si postquam cessant vexari, & sibi restituuntur, nesciant respondere de his, de quibus loquuti sunt. Quartum, si de rebus secretis, quæ mortuis abscondita sunt, loquantur. Quintum, si in ipsorum potestate non est, ut ta- ceant, vel loquantur etiam flagellis vexati. Similiter dæmoniacorū sunt rugitus, v. lullatus, mugitus, atque inconditi, & ingentes clamores; quos dæmoniaci emittere solent. Aliæ verò voces sunt dæmoniorum, vbi nil mirabile est, quod vires dæmoniacorum exuperet. Quas scire, vtrum à dæmone sint, an ab obsessis, difficile, aut impossibile est hominibus adstantibus. Ex his respondetur ad argumentum quo conabamur probare dæmones nequaquam loqui posse per arreptitios. In quo tãgitur dubitatio non contemnenda: An illa efformatio vocum, vera loquutio, & voces formatæ veræ voces dicendæ sint? de qua re operosua dicendū reor inferius; disputans, an dæmones per corpora possint exercere vitales operationes. Modò verò sat est nobis in præsentia dicere, dæmones posse loqui per arreptitios, siue voces, aut locutiones sint operata, siue non. Fere pendens ex præcedenti est:

DISPUTATIO XX.

An omnes operationes obsessorum, quæ aliæ ex obiecto peccata essent, imputentur obsessis ad culpam: v. g. blasphemia, conuicia, detractiones, calumnia, secretorum reuelatio, occisiones, mutilationes, & similia?

Videtur vera pars affirmatiua; quia istos actus obsessi peragunt, & interdum scientes, & videntes se malum facere: ergo, ipsis imputantur ad culpam.

In oppositum est. Nã ut diximus in disputatione præcedenti, operationes huiuscemodi sæpè dæmonibus sunt adscribendæ, non dæmoniacis: ergo dæmonibus non dæmoniacis ad culpam imputabimur. Pro decisione præmittendum est, operationes, quæ ab obsessis videtur peragi, quædam solis dæmonibus tribuuntur: quædam solis dæmoniacis, ut docuimus præcedenti dubitatione: quædam vtrisque: ut quando turbatur à dæmone phantasia, aut imaginatiua dæmoniacorum, & apprehendunt aliquod malum, ut verè bonum, ac opere illud prosequuntur: ut si opera dæmonis proponatur mulier aliena, ut propria, & vir ei cõmiscatur: aut si proponat viro vxorem ut serpentem, & ita cedat, aut occidat. In hac operatione est aliquid, quod tribuatur dæmonio; videlicet peruersitas iudicij ex læsione imaginatiuæ, aut phantasiæ; & est aliquid quod tribuatur dæmoniaco, puta concubitus cum aliena, aut occisio propriæ vxoris.

His

2 His ita positis dico primò. Dæmoni-
niaci non peccant in operationibus
primi generis: quantumuis malæ ex
obiecto sint. *Prob.* Illæ operationes
obsessis inuoluntariæ sunt: ergo in
eis non peccant. Peccatum enim vs-
que ad eò voluntarium est, vt si vo-
luntarium non sit, neque peccatum
erit. *Secundo* Nemo peccat, nisi per o-
perationes sibi proprias: sed præfatæ
operationes non sunt obsessorum,
sed dæmonum, vt supponimus: ergo
non imputantur obsessis ad culpam.
Quo fit vt sæpè dæmoniaci blasphemias
ore proferant, occulta aliorum
crimina reuelent, manibus mutila-
tiones, & vulnera lethalia inferant:
sed quia hæ operationes dæmonio-
rum sunt, obsessis non imputantur
ad culpam: eo quod miseri illi non
agunt, sed aguntur, membris, ac or-
ganis non vtuntur, sed eis passiuè se
habentibus, dæmones his vtuntur.
Certè si homo à vèro valido impul-
sus illidatur alteri homini, & eum
occidat; occisio nõ imputabitur ho-
mini cedenti: & sicut si grassator en-
se occidat prætereuntes, homicidiũ
ensi non imputatur: sic neque atrep-
titijs imputabuntur operationes,
quas per ipsos exercent dæmones:
non tamen ipsi eas exercent.

3 Dico secundo. Obsessi non peccant
in exercitio actionum tertij generis.
Prob. Illæ operationes quamuis sint
elicitæ immediatè ab obsessis, & sint
malæ ex obiecto: tamen in ratione
culpæ non tribuuntur obsessis: ergo
non imputatur illis ad culpam. Ma-

ior clara est: quia ab ipsis agentibus
& se mouentibus fiunt. *Minor vero
prob.* quia delusa aut perturbata phan-
tasia apprehendit rem, aliter quam
est à parte rei, & sub ratione boni:
cuius apprehensionis erroneæ cum
non sint causa, non est cur operatio-
nes illæ ad culpam imputentur ob-
sessis? & huius generis operationes
sunt communiter, mala illa, quæ ob-
sessi perpetrant perturbata imagina-
tiua, aut phantasia, vel à ludificante
dæmone, vel à grauitate cruciatuum:
& id eò non recordantur postea, ces-
sante dæmone, malorum quæ eger-
unt: nõ tamen propterea negamus;
aliquando, maximè in operationi-
bus primi generis, se clarè videre eas
operationes de se prauas exercere:
& similiter se, velint, nolint, cõpelli
eas peragere. Cõtingit sæpè, obsessos
compelli ad fornicationem, motis à
dæmone organis generationis, ac
ipsis obsessis compulsis ad actũ for-
nicationis: vt narratur de quadam
moniali, quæ per multos annos à
dæmone incubo noslès patiebatur:
& D. August. lib. 15, de Ciuitate Dei
cap. 24. ait dæmones incubos sæpè
improbalibidine mulieres vexasse.

4 Dico tertio. Operationes secundi
generis si peccata sint ex obiecto, ob-
sessis ad culpam imputantur, nõ mi-
nus quàm alijs non obsessis. Hoc est
contra quosdam, qui opera omnia
obsessorum adscribunt dæmonibus,
ac proinde excusant à culpa obsef-
sos: sed hic error manifestus est: a-
liàs, obsessi impeccabiles essent, quin

imò

imò addiderim suggestionibus, suasionibus, & allectamentis, regulariter dæmones plus posse obsessos ad peccatum inclinare, quam non obsessos; quia super illos maiore habet potestatem, nempe obstando ne in virtutum officijs occupentur, multos motus illicitos in potètijs sensitivis excitando: quibus non ita facile est resistere voluntatem; resistit tamen si vult: & quavis difficilior victoria sit, triumpus tam è, & merces copiosior.

3 *Cōtra primum & secundum dictum se offert argumētum.* Sæpè homines obsidentur à dæmone propter peccata ab eis commissa, ut inferius videbimus: ergò omnes operationes obsessorum, quæ ex obiecto peccata sunt, ipsi imputabuntur ad culpam, siue eas efficiat ministerio dæmonū, siue non, siue mentis compotes, siue turbata phantasia, siue non. *Probat. consequentia* pari ratione: quia ebrijs imputatur peccata, quæ in ebrietate committunt; quia in causa, puta in ebrietate voluntaria fuere: ergò & peccata, quæ sequuntur ad arreptionem dæmoniacorum, imputabuntur eis; quia in peccato, propter quòd à dæmonibus arrepti sunt, ea peccata voluntaria fuerunt, & ad illud tanquàm ad originem voluntariam reducenda sunt.

6 *Respondetur primo,* adnotantes cum D. Thom. *interpretibus* 1. 2. q. 76. art. 4. & 2. 2. q. 150. ebriosis non imputari omnia peccata, quæ in ebrietate committuntur; sed ea dumtaxat, quæ præviderunt subsequutura; aut regula-

riter ad ebrietatem hic & nunc huic ebrioso accidere solent; isthæc enim in peccato ebrietatis includuntur, & in eo voluntaria sunt: at nulla inuenio peccata, nullū peccatorū genus, ad quod per se, aut regulariter sequatur obsessio dæmonū. Videmus enim sæpè homines iustos à dæmone obsideri, ac peccatores videmus alios scelestissimos immunes ab hac calamitate. Inde etiã colligere licet non iudicandū esse eodem modo de peccatis, quæ regulariter ad ebrietatē sequuntur, sicut de peccatis, quæ ad obsessionem cōsequuntur: illa enim volita sunt in ebrietate, quia ad illā regulariter, & quasi per se in materia morali sequuntur: hæc verò non sunt volita in peccato illo priori, propter quòd obsessus punitur dum à dæmone arripitur. *Secundo respondetur;* esto ad omne peccatum mortale semper aut regulariter sequeretur præfata obsessorum vexatio: tamen nō inde colligere licet, peccata, quæ in vexatione committuntur imputari ad culpam obsessis, quia alia est ratio ebrietatis, quam sequuntur homicidia, fornicationes, & similia: alia est ratio vexationis dæmoniacorum ad quā sequuntur eadē mala: ebrietas peccatum est: vexatio dæmonū pœna peccati: at peccata quæ sequuntur ad aliud peccatum, imputantur peccanti, illò primo peccato: secus contingit in peccatis, quæ sequuntur ad pœnam alicuius antecedentis peccati: v. g. furatur quis & propter furtum in carcerem traditur, & carere

tere detentus omittit multa quæ tenebatur facere lege diuina aut humana: nõ sit reus eius omissionis ad penam peccati subsequente. Item incidit quis in amēriam, cui dedit causam peccando: peccata, quæ in amētia committit, non imputantur ei ad culpā. Ita in præsentiam dicendū est de peccatis, quæ sequuntur ad vexationem dæmoniacorum propter peccatum antecedens, nimirum nõ imputabuntur, quia sequuntur ad penam peccati, non ipsum peccatū. Ita

Abulensis.

Abulensis q. 119. in 8. caput Matth. Dicit quispiam quid refert peccata sequi ad peccatum, vel ad penam peccati? Certè multum: nam cum peccatum voluntarium sit, quidquid in illo continetur, vel ad illud sequitur, voluntarium potest esse, & imputari peccanti: at verò pœna peccati, hoc ipso quod pœna est, inuoluntaria est: & ea quæ ad ipsam consequuntur inuoluntaria erunt: ac ex consequēri non imputari possunt ad culpam. Quod si quis cuperet obsideri à dæmone: iam vexatio illa non esset ei pœna: & mala, quæ præuidit futura, aut regulariter sequuntur, non video quomodo non imputentur ei: de quo copiosius infra.

DISPUTATIO XXI.

An dæmoniaci vexentur à dæmonibus propter peccata, quæ isti miseri commiserunt.

Videtur vera pars affirmatiua ex D. August. lib. 4. de Ciuitate Dei *augustin.* c. 34. *Dæmones (inquit) nisi quos fallendo deciperunt, possidere non possunt, & lib. 10.*

cap. 22. *Potestas inimica vincit, aut subigat neminem: nisi societate peccati.* Idem habet Iulius Serin, 197. de tempore, & Cassianus collatione. 7. cap. 24. & Metaphrastes in Triphone prima Februarij narrat, dæmonem, qui Gordiani Imperatoris filiam torquebat, interrogatum à Triphone viro sancto, cur puellam intrasset, respondisse, dæmones in illos habere potestatem, qui opera eiusdem grata exercent. *Qualia sunt (inquit) cultus simulacrorum, blasphemia, adulteria, veneficia &c.*

*Cassianus
Metaphr.*

In oppositum est id, quod ait D. Hieronymus in Epistol. ad Paulam de dormitatione Blefillæ, de bimulis, & trimulis, ac pueris vbera suggentibus à dæmone arreptis: & idem de multis pueris adstuit D. Augustin. lib. 21. de Ciuitate Dei cap. 18. *Hieronymus
Augustinus*

Non reuocamus in dubium, an omnes quotquot lethaliter peccant à dæmonibus arripiantur. Negatiua pars verissima est, aliàs cū tot inuaduerint peccata (proh dolor!) ferè totum hominum genus à dæmonibus arriperetur. Quod quærimus est, an quotiescunque aliquis à dæmone obsidetur, ea vexatio propter obsessi culpam acciderit, an non?

Pro decisione dico primo. Plerumque & vt plurimum obsessi vexationem à dæmonibus patiuntur in pœnam, ac vindictam peccatorum, quæ obsessi commiserunt. Hoc assertum ex sacris Literis, ac historijs nõ sacris comprobari potest, 1. ad Corint. 5. Paulus Corint.